

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ Η ... ΑΠΟΦΑΣΗ Ή περί ιχθυολόγων κι επαγγέλματος

Γράφει ο Π. Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
Ομότιμος καθηγητής του ΑΠΘ
Email: PSEcon@bio.auth.gr

Η παραδοξότητα του τίτλου παραπέμπει στην παραδοξότητα – κατά την εκτίμησή μου – των *Αλιευτικών Νέων* (ΑΝ) (Τεύχος 333, Μάιος 2009, σελίδες 26-30) να πάρουν την ... απόφαση να δημοσιεύσουν την... απόφαση μιας ΓΣ ενός τμήματος ενός ελληνικού ΑΕΙ, συγκεκριμένα του τμήματος Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδατινίου Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Γνωρίζω ότι αυτό έγινε γιατί η συγκεκριμένη ΓΣ κοινοποίησε στο περιοδικό και σε μερικούς “εκλεκτούς” του, την απόφασή του – κι όχι σε μένα, ας πούμε –, και το περιοδικό, με τη σειρά του, τη δημοσίευσε. Θεωρώ ότι έκανε καλά, γιατί το περιοδικό ειδικεύεται, στα θέματα που αφορούν στην Ιχθυολογία και τα συναφή και γιατί έτσι, ίσως, να προκύψει μια γόνιμη συζήτηση για το κατά πόσο ένας πανεπιστημιακός τίτλος δίνει ή καταχωρώνει επαγγελματικά προσόντα και ποιά, τέλος πάντων, ουσιαστική αξία έχουν αυτά. Ωστόσο, η παραδοξότητα παραμένει γιατί οι αποφάσεις των ΓΣ των τμημάτων των ΑΕΙ – που δεν δεσμεύουν κανένα, άλλωστε – συνήθως δεν παίρνουν τέτοια δημοσιότητα, παρά μόνο αν οι συντάκτες τους έχουν τη δύναμη και τους λόγους τους να το κάνουν – π.χ. εκλογές που γίνονται κάθε τόσο στα τμήματα - και τα μέσα να το πετύχουν – π.χ. φίλια όργανα και μέσα διάδοσης.

Δεν έχει νόημα να ξαναανοίξει η συζήτηση για τις σχολές και τα τμήματα και τα προσόντα των πτυχιούχων γιατί αυτό έγινε στο παρελθόν [βλέπε π.χ. Ημερίδα ΓΕΩΤΕ, Μάιος 2001, ξενοδοχείο Καραβέλ με θέμα “ο γεωτεχνικός της επόμενης εικοσαετίας”, όπου ο υπογράφων υπήρξε εξουσιοδοτημένος εισηγητής, βλέπε επίσης: Οικονομίδης Π. Σ., 2002. Οι ιχθυολόγοι σήμερα: επαγγελματική εκπαίδευση, καθήκοντα, σταδιοδρομία. *Αλιευτικά Νέα*, Νο 247 (Φεβρουάριος 2002): 46-56 & Οικονομίδης Π. Σ., 2002. Επαγγελματική εκπαίδευση των ιχθυολόγων σήμερα. *Πρακτικά Συνεδρίου του ΓΕΩΤΕΕ*: «Ο γεωτεχνικός στην επόμενη εικοσαετία», Αθήνα 16-18 Μαΐου 2001, σελ. 46-55)], αν και μάλλον κανείς δεν κατάλαβε τίποτε, γιατί δεν υπήρξε τότε θετική η αρνητική αντίδραση και μερικοί τώρα τρέχουν και δεν φτάνουν..... (με την ευκαιρία αυτή πρέπει να πω ότι αναρωτιέμαι συχνά αν από τότε η εκάστοτε εκλεγμένη Διοίκηση του ΓΕΩΤΕ λαμβάνει ή έλαβε υπόψη της τις εισηγήσεις που έγιναν εκεί για τη χάραξη της πολιτικής του κλάδου ή απλά τις αναθεωρεί κατά το δοκούν, χωρίς, κατά στοιχειώδη δημοκρατική αντίληψη, να τις φέρει για συζήτηση ξανά και ξανά σε ΔΣ, συνέδρια με ή χωρίς προσκεκλημένους ομιλητές, εισηγητές – αν το κάνει, δεν το ξέρω και ζητώ προκαταβολικά συγγνώμην. Εμένα, πάντως, από τότε, δεν με κάλεσε ποτέ να πω τις απόψεις μου – δεν το δικαιούμαι; Το λέω αυτό γιατί πολλοί με διοχετεύουν με υποβολιμαίες πληροφορίες ότι η πολιτική που ασκείται είναι καθαρά συντεχνιακή και συμπίπτει με την κρατούσα πλειοψηφία – Λόγια....). Εγώ, λοιπόν, υπήρξα εισηγητής κι έγραψα τις απόψεις μου και όπως προανέφερα δεν είδα να υπάρχει γραπτή αντίρρηση σ’ αυτές, παρά μόνο μάθαινα για το απέραντο παρασκήνιο και τις διαπροσωπικές σχέσεις με κριτήρια..... αλλότρια. Ωστόσο, και τώρα ακόμα θέλω να μιλήσω με επιχειρήματα, κι όχι γιατί διάφοροι μου λένε ετούτο ή εκείνο.....- Κριτήρια, μερικές φορές σκληρά, αλλά πάντως κριτήρια. Και κάτι τελευταίο γι’ αυτή την εισαγωγή: σέβομαι απέραντα τους νέους που σπουδάζουν και τους σεβόμουν όλα τα 40 χρόνια που πέρασα στην ανωτάτη εκπαίδευση. Ποτέ, όμως, δεν τους χάιδεψα τα αφτιά με ευκολίες, αλλά πάντα προσπαθούσα να τους φέρω μπροστά στην ευθύνη τους ότι πρέπει να κάνουν καλές σπουδές και να γίνουν καλοί επιστήμονες – όχι να το λέει το πτυχίο τους μόνο, αλλά να είναι αληθινά. Κανείς δεν εμπιστεύεται ένα κακό γιατρό! Γιατί πρέπει να εμπιστευτεί ένα κακό ιχθυολόγο; Αλλωστε πολλοί ξέρουν τα ανέκδοτα με τους νεαρούς γεωπόνους που εκλάμβαναν την αχλαδιά για μηλιά και υποδεικνυαν στο γερο-γεωργό πως να την κλαδεύει. Υπενθυμίζω ότι πριν μερικά χρόνια οι Γάλλοι σπουδαστές ζήτησαν μόνοι τους ουσιαστικές και δύσκολες σπουδές. Εμείς πότε θα δώσουμε τέλος στο “χαβαλέ” και τα πτυχία-χαρτιά; Ξέρω καλά οτι εκείνο που μας εμποδίζει είναι οτι ρέπουμε προς το “είσαι ό,τι δηλώσεις” του Τσαρούχη, την κομματική ευκολία και την ιδεολογική αυθεντία. Ως πότε, όμως Και, προς θεού! Όχι εξυπνάδες και βερμπαλισμούς..... Επιχειρήματα με ορθή διατύπωση, χωρίς διαστρέβλωση – αν υπάρχουν κι ας και σκληρά – γιατί έτσι χρειάζεται.....

Η απόφαση

Πρέπει να πούμε – για εκείνους που δεν το ξέρουν – ότι η ΓΣ ενός τμήματος συζητά ένα θέμα με βάση την ημερήσια διάταξη που, συνήθως, καθορίζει ο Πρόεδρος του. Στην παρούσα περίπτωση δεν ξέρω ποιός ή ποιοί προκάλεσαν τη συζήτηση..... Αλλά, “ο νοών νοείτο”..... Οσο για την απόφαση μπορεί να την συνέταξε κάποιος ειδικός που.... ξέρει το θέμα. Ποιός όμως είναι και γιατί κρύβεται πίσω από την Απόφαση της ΓΣ; Αυτό μου θυμίζει άλλους χώρους που τους έζησα και στιγμάτιστα την υποκρισία τους..... Λέγανε τότε “ η ΓΣ” κι όχι οι 5-6 δικόι τους που παίρνανε απόφαση στις 5 το πρωί!

Η απόφαση πάρθηκε στη ΓΣ της 02/04/2009, κι όχι 02/05/2009 που γράφουν τα ΑΝ, του Τμήματος – προσέξτε ! – Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδατινίου Περιβάλλοντος. Δηλαδή, ενός τρικέφαλου τμήματος στο οποίο το επίμαχο γνωστικό αντικείμενο της Ιχθυολογίας αντιπροσωπεύει μόλις το 1/3! Αναρωτιέμαι - γιατί γνωρίζω το δικαιο επιχείρημα όλων των πτυχιούχων – αν προκύψει ένας διαγωνισμός για θέσεις ... γεωπόνων οι πτυχιούχοι του περι ου ο λόγος τμήματος, που διεκδικούν την αποκλειστικότητα της Ιχθυολογίας για τον εαυτό τους, δικαιούνται να πάρουν μέρος; Η απάντηση είναι: φυσικά και δικαιούνται, κι η δικαιολογία είναι τι να κάνουν τα παιδιά; Δουλειά ψάχνουν.... Αναρωτιέμαι, όμως, πότε προλαβαίνουν κι αφομοιώνουν την τεράστια ύλη που υποτίθεται ότι περιλαμβάνουν – σε προπτυχιακό επίπεδο – τα γνωστικά αντικείμενα των επιστημών της Γεωπονίας, της Ιχθυολογίας και του Υδατινίου Περιβάλλοντος. Θα μου πουν, ίσως, ότι υπάρχει εσωτερική ειδίκευση.... Να το δούμε με τη λίστα των μαθημάτων, υποχρεωτικών κι επιλογής, παρακαλώ, για να διαμορφώσουμε άμεση γνώμη – που τη δικαιούμαστε νομίζω, εμείς που αν είμαστε νεαροί δεν θα είχαμε το δικαίωμα να λεγόμαστε ιχθυολόγοι κατά την απόφαση της ΓΣ τους – μπορεί και να μην το έχουμε και τώρα – και φυσικά πρέπει να ξέρουμε ποιόι μας το αφαιρούν και γιατί – πρέπει να είναι καλύτεροι μας. Τελικά, στο τμήμα αυτό συντελείται υπεράνθρωπο έργο φαίνεται..... Αν, όμως, κάποιοι υποψιάζονται ότι πρόκειται μάλλον για τμήμα pass partout και για κορυφαία συντεχνιακή αντίληψη, νομίζω ότι δεν πέφτουν έξω κι ας αναφέρονται στην Απόφαση της ΓΣ θέσεις περί του αντιθέτου κι απαξιωτικοί χαρακτηρισμοί για τους άλλους – άλλη διαστροφή αυτή, να προλαβαίνεις αυτά που θα σου καταμαρτυρήσουν!

Σταχυολογώντας την απόφαση

Η Απόφαση επικαλείται διάφορους νόμους και προφήτες, επικλυση που μερικές φορές καταντάει αντιφατική. Για παράδειγμα η επίκληση στο Ν 1268 /82 (σ. 28) για το τι είναι το τμήμα έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το τι είναι το δικό τους τμήμα που δεν καλύπτει ένα αλλά τρία τουλάχιστον γνωστικά αντικείμενα. Γιατί πρέπει να τους πει κάποιος ότι αδυνατούμε να πιστέψουμε ότι το να ψαρεύει κανείς σαρδέλες είναι το ίδιο με το να... θερίζει σαρδέλες, άρα Γεωπονία.....Και παρακάτω επικαλείται και απόφαση του ΣτΕ ότι *το τμήμα καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης κι ο τομέας καλύπτει μέρος αυτού του γνωστικού αντικειμένου*. Ρωτώ: από που προκύπτει ότι το γνωστικό αντικείμενο της Γεωπονίας, της Ιχθυολογίας και του Υδατινίου Περιβάλλοντος είναι μια επιστήμη; Παρακάτω υπάρχει μια διατύπωση που σηκώνει πολύ συζήτηση γιατί έτσι που είναι γραμμένη δημιουργεί πολλές παρεξηγήσεις που ενδεχόμενα θα πρέπει να απασχολήσουν τις Συγκλήτους των ΑΕΙ. Λέει, λοιπον (§ 5, σελίδα 29), “.... οι Μεταπτυχιακοί Τίτλοι Σπουδών και τα Διδακτορικά Διπλώματα ΔΕΝ υποκαθιστούν τα βασικά (πρώτα) πτυχία που απονέμονται από τα ΑΕΙ της χώρας βάσει του Ν. 1268/82. Κι ενώ η ρήση είναι σωστή – γιατί κανείς δεν διορίζεται στο Δημόσιο σε θέση ΑΤ αν δεν έχει πτυχίο, όπως και το Πτυχίο δεν υποκαθιστά το ταπεινό Απολυτήριο Γυμνασίου. Ετσι, όμως, όπως είναι διατυπωμένο μοιάζει να σημαίνει περίπου ότι “παιδιά δεν χρειάζεστε ούτε το ΜΔΣ (Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Σπουδών, ούτε ΔΔ (Διδακτορικό Δίπλωμα). Αρκεί να έχετε πτυχίο από το δικό μας τμήμα! Αν είναι δυνατόν να λέγονται και να γράφονται τέτοια πράγματα! Φυσικά και τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος τους δεν συμφωνούν με μια τέτοια αντίληψη, δηλαδή το πτυχίο να είναι ανώτερο από το ΜΔΣ ή ΔΔ – που έχουν υποχρεωτικά όλοι τους. Προτάκουστο αληθινά! Και η παραπειστική παράθεση νόμων συνεχίζεται..... *Εύλογα.... γενάται το ερώτημα: αφού τόσο ξεκάθαρα - τι μου θυμίζει αυτό το “ξεκάθαρα”, τι μου θυμίζει.... - και θεσμικώς νομοθετημένα - βαρείς κουβέντες - τα ζητήματα των επαγγελματικών δικαιωμάτων γιατί..... Η απάντηση είναι απλή επειδή δεν υπήρχε αντίστοιχο τμήμα, το οποίο με βάση τον παραπάνω αναφερθέντα νόμο 1268/82, θα αποτελούσε τη βασική λειτουργική μονάδα*. Βασική λειτουργική μονάδα με τρία γνωστικά αντικείμενα, το ένα

άσχετο, η Γεωπονία.....! Παρακάτω έχει κι άλλα που αδυνατώ να τα σχολιάσω γιατί μπούκωσα από τη δικολαβίστικη επιχειρηματολογία - είναι της μόδας φαίνεται. Ας το κάνει, όμως, κάποιος που έχει μεγαλύτερη υπομονή και καλύτερες νομικές γνώσεις από μένα κι ας τεκμηριώσει μαζί με κάποιον καλό δικηγόρο μια καραμπινάτη μήνυση στους κυρίους αυτούς που φανερά επικαλούνται δικαιώματα που δεν έχουν για το τρικέφαλο τμήμα τους και για αντιποίηση αρχής..... Που ξέρεις; Μπορεί, τελικά να τους κλείσουν το μαγαζί....Για παραδειγματισμό....

Η Ιχθυολογία

Συνεχίζοντας τα δικά μου, σπεύδω να δηλώσω ότι δεν θεωρώ των Ιχθυολογία κλάδο των Γεωτεχνικών Επιστημών και κακώς - κατά τη γνώμη - εντάσσεται επαγγελματικά εκεί. Αλλά τι να κάνουμε, τώρα.... Δεν θα τα βάλουμε “κι μι τσ δεκαδικούς”, όπως έλεγε κι ο ανεπανάληπτος Ζήκος του Χατζηχρήστου. Στο χέρι - ή μάλλον στο μυαλό - των διοικήσεων των Γεωτεχνικών είναι να ενσωματώσουν σωστά και με ουσιαστικά προσόντα και τους ιχθυολόγους - για το καλό της χώρας κι όχι των συντεχνιών - , αν πραγματικά το θέλουν, κι αν δεν συντεχνιάζονται κι οι ίδιοι ασυστόλως - ξέρω τι λέω, και θα τα πω κι ανοιχτά, αν προκληθώ. Δηλαδή, με απλά λόγια, δεν θεωρώ θέσφατα τα πτυχία από τμήματα που ξεφύτρωναν σαν τα μανιτάρια, κάποτε, ανάλογα με τις διεκδικητικές ικανότητες των κουστουμαρισμένων και περιφερωμένων χαρτοφυλακοφόρων με τις γνωριμίες και τις καλές πολιτικάντικες συστάσεις και το σοβαροφανές ύφος και τις “περί διαγραμμάτου” ιδέες. Και φυσικά αυτή η νοσηρή διαδικασία δεν έχει θέση σε σοβαρές επαγγελματικές διεκδικήσεις. Ούτε όταν αναφέρεται με πομπώδεις κι ανούσιους βερμπαλισμούς: “η Πολιτεία”, “ο Νομοθέτης” που επικαλείται η Απόφαση της ΓΣ. (Να πω εδώ ότι ο Χρόνης Μίσσιος στο θαυμάσιο “Καλά εσύ σκοτώθηκες νωρίς” κατηρίασε με ανεπανάληπτο τρόπο την ταχτική αυτή βάζοντας στο στόμα του ήρωά του (ήταν ο ίδιος): καλά, ρε σύντροφε, ποιός νομίζεις ότι είναι η “Καθοδήγηση” που με τσαμπουνάς όλη την ώρα - ένας κόπανος είναι (δεν το γράφει έτσι αλλά μια κοινότατη ελληνική λέξη που αρχίζει από μ., που όπως εγώ δεν είμαι Μίσσιος και δεν δικαιούμαι να χυδαιολογώ) - όμως η περικοπή επισημαίνει εύστοχα πόσο λάθος είναι να εκστασιαζόμαστε από τη βαρύγδουπη ιδιότητα που επικαλείται ο άλλος, για να μας εντυπωσιάσει και να μας επιβάλει τη στρεβλή άποψή του γιατί αυτό είναι που μετράει - και το ξέρουν καλά οι δημαγωγοί. Αυτά, λοιπόν, τα τμήματα που παίζουν σε 2-3 γνωστικά αντικείμενα, έγιναν - θα έλεγα εκ του πονηρού - την εποχή του “κάθε πόλη και ΑΕΙ, κάθε χωριό και ΤΕΙ” και τώρα δεν ξέρουμε πως να τα ξεφορτωθούμε, γιατί μερικά δεν έχουν ούτε ένα φοιτητή. Μπορεί τότε να προέκυψαν εξαιτίας της αδήριτης ανάγκης να σταματήσει η αιμοραγία των σπουδών σε ξένα πανεπιστήμια κι η αισχρή συναλλαγή που ανθούσε για σπουδές, με καταχωρήσεις κάθε Αύγουστο για απίθανα πανεπιστήμια, εδώ κι εκεί..... Κι είχαμε χιλιάδες φοιτητές και “φοιτητές” στο εξωτερικό και πλήρωναν του κόσμου τα λεφτά οι οικογένειες και το κράτος σε συνάλλαγμα. Εκείνα τα χρόνια παίχτηκαν πολλά δράματα σε πολλά σπίτια, όπως σε ένα μακρινό ξάδελφό μου, που είχα να τον δω κάτι δεκαετίες κι ήρθε να με χαιρετίσει - τάχα μου -, και να μου ζητήσει να φέρω την κόρη του γιατί δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα οικονομικά..... Αυτό επιχείρησε να σταματήσει ο τότε πληθωρισμός σε ΑΕΙ και ΤΕΙ που σήμερα πολλά πρέπει να κλείσουν γιατί γίνανε αληθινά μαγαζάκια - και δεν φοβάμε να το πω, επικαλούμενος μεταξύ των άλλων και την πεισματική αρνησή τους να υποστούν οποιονδήποτε έλεγχο. Βρε αδελφέ, αν αυτά που λένε στο αναλυτικό πρόγραμμά τους τα διδάσκουν πράγματι ή αν ξέρουν ή αν έχουν και ποιά προσόντα, τότε ας τα πουν κι ας τα δώσουν γραπτά ή ας αφήσουν να δημοσιευτούν μαζί μετην έκθεση των κριτών. Να τα μάθουμε κι εμείς. Θέλουν; Αν ναι, τότε όλα στη φόρα.....

Οι σπουδές και το επάγγελμα

Επειδή, θέλω να πιστεύω ότι τα προβλήματα της Ανωτάτης, τα γνωρίζω σε κάποιο καλό βαθμό, μπορώ να επικαλεστώ αμέσως ότι θεωρώ ως βασική αιτία στρεβλής αντίληψης, την ταύτιση πτυχίου κι επαγγέλματος - που δεν ισχύει. Απλά το ένα είναι προϋπόθεση του άλλου. Κανένα πτυχίο δεν σε κάνει γιατρό ή δικηγόρο, ούτε φυσικά ιχθυολόγο. Αυτό που επικελεύεται η Απόφαση είναι λάθος κι ο συντάκτης της θα έπρεπε να το ξέρει. Θα έπρεπε, δηλαδή, να ξέρει ότι το πτυχίο του γιατρού το μόνο επαγγελματικό δικαίωμα που του δίνει είναι να γίνει αγροτικός γιατρός η μαθητευόμενος για κάποια ειδικότητα, δηλαδή ο πρώτος - ο σωστός - κρίκος στο σύστημα περίθαλψης, όπως και μια μαμμή. Το ίδιο κι ο πτυχιούχος νομικής που απλώς κουβαλά δικόγραφα ή καθαρογράφει αποφάσεις και για να γίνει δικηγόρος πρέπει να δώσει σκληρές εξετάσεις για την άδεια..... Και πολλοί άλλοι κλάδοι, όπως

οι εκπαιδευτικοί. Όσο για τους ιχθυολόγους, αν πάνε σε καμιά μεγάλη ή μικρή ιδιωτική επιχείριση, απλώς κουβαλάνε κασέλες..... Ρώτησε να μάθεις κ. συντάκτα της απόφασης. Η μάλλον το ξέρεις καλά – αλλά δεν το λες. Ο καβγάς γίνεται, βασικά, για το δικαίωμα στο Δημόσιο, γιατί οι θέσεις είναι λίγες και το ρουσφέτι πάει σύννεφο. Δεν το ξέρουν αυτό τα μέλη της ΓΣ που εξέφρασαν την αγανάκτηση τους; Τουλάχιστο οι πτυχιούχοι θα το μάθουν σύντομα όταν με το πτυχίο στο χέρι θα αναζητήσουν δουλειά και δεν θα βρίσκουν και τότε πολλοί θα στραφούν στον άλλο κλάδο που σπούδασαν.... τη Γεωπονία, κι αν κι από κει τα βρουν μπαστούνια, τότε στον τρίτο, δηλαδή το Περιβάλλον. Τι διάβολο, κάπου θα σκαλώσουν, τελικά. Είδες η συνεχνητική αντίληψη που ... την έχουν οι άλλοι και μας κάνουν κι αγανακτούμε! Εμένα, όμως, με απογοητεύει η λογική να βρούμε επαγγελματική ασποκατάσταση επειδή... το γράφει το πτυχίο μας..... Οχι, ρε παιδιά, δεν είναι έτσι τα πράγματα.... Κι αν, δυστυχώς, είναι, τότε εσείς με τη δύναμη και την αγνότητά σας θα τα κάνετε να μην είναι..... Να γίνετε ιχθυολόγοι, αν το θέλετε. Χτυπήστε και τη δική μου πόρτα να βάλω ένα χέρι βοήθεια..... Οχι όμως με δήθεν πτυχία αυθεντίες..... Η χώρα έχει ανάγκη από επιστήμονες - όχι από πτυχιούχους. Υπάρχουν πολλά πράγματα που πρέπει να απαιτήσετε να γίνουν στην Ανωτάτη.... Και πρώτα πρώτα να σας αναγνωριστεί το δικαίωμα των Εργαζόμενων Ελλήνων και να σας δώσει το Υπουργείο Ασφαλιστικό Βιβλιάριο και να σας κολλάει ένσημα! Με τη μοναδική υποχρέωση να πηγαίνετε στα μαθήματα! Να σας δώσει και καλοκαιρινή δουλειά στου διαόλου τη μάνα να δώσετε ζωή στα νεκρά χωριά – ερχομαι κι εγώ αν με θέλετε. Να σας αναγνωρίσει ως συντάξιμα όλα τα χρόνια των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, όπως είναι στους στρατιωτικούς..... Κι άλλα πολλά, όμως όχι χαβαλέ..... Προς θεού.... Κι αν λατρεύετε την κομματική αυθεντία, καλά κάνετε – νέοι είστε ανησυχείτε, ψάχνετε μαζί με το ψωμί και τις αλήθειες σας. Αλλά κρατάτε τα μάτια σας ανοιχτά..... Και να ξέρετε ότι αν πραγματικά υπήρχαν συνταγές για τον Παράδεισο θα τις ήξεραν όλοι – εκείνοι που λένε ότι τις ξέρουν ζώνονται εκκρηκτικά..... Υπάρχουν και κάποιοι άλλοι που φαίνεται ότι τις ξέρουν αλλιώς και θέλουν να τις μάθουν και σε εμάς, καμιά φορά δια πυρός και σιδήρου..... Τι να κάνουμε; Δημοκρατία έχουμε κι είναι πάντα δύσκολο να είσαι νέος. Σας το γράφει κάποιος που αισθάνεται ακόμα ότι είναι – στα μυαλά -, παρόλου που, δυστυχώς, δεν είναι πια στο σώμα, εδώ και κάμποσα χρόνια.....

Και κάτι τελευταίο: έγραψα τα παραπάνω εν θερμώ, όπως πάντα, και δεν υποκρίνομαι. Όσοι κατάλαβαν... κατάλαβαν.

Θεσσαλονίκη, Κυριακή 14 Ιουνίου 2009